

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์)

The Development of the Learning Management Model based on the Philosophy of Sufficiency Economy for Increasing the Inquisitive Characteristics of the Students of Tessaban 5 School (Kradartthaianukroc)

Received 15 January 2021

Revised 20 January 2021

Accepted 27 January 2021

สันติ พันธุ์พุด

โรงเรียนเทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์)

Santi Phanphut

Tessaban 5 School (Kradartthaianukroc)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระดาศไทยอนุเคราะห์) กลุ่มตัวอย่างเป็น ครู จำนวน 32 คน นักเรียน จำนวน 169 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ ควรเร่งพัฒนางานวิชาการโรงเรียนก่อนอย่างอื่น เพราะต้องการให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น 2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ใช้รูปแบบ"3'PCT Model" ประกอบด้วย การวางแผน การมีส่วนร่วม การแก้ไขปัญหา ความสามารถในการปฏิบัติ และถ่ายโยงความรู้ 3) การทดลองใช้ โดยการจัดอบรม พบว่า การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.75 และ 17.34 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนน พบว่ามีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 4) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบ พบว่า (1) ประเมินความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (2) ประเมินทักษะความสามารถในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (3) ระดับพฤติกรรมนักเรียนที่แสดงออกบนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ (4) คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 5) การถอดบทเรียน นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำนึงถึงความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีกับนักเรียน

คำสำคัญ : หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้

Abstract

The aim of this research was to develop the learning management based on the philosophy of sufficiency economy for increasing the inquisitive characteristics of the students of Tessaban 5 School (Kradartthaianukroc). The target group consisted of 32 teachers and 169 students. The results of the research presented as follows. 1) According the basic information and the need conditions, the academic work of the school should be speedy developed before other work in order to improve the students based on the philosophy of sufficiency economy and to increase the students' inquisitive characteristics. 2) The learning management model based on the philosophy of sufficiency economy for increasing the inquisitive characteristics of the students used the 3'PCT Model consisting of the components which were Plans, Cooperation, Solutions, Capability of Practice, and Transfer of Knowledge. 3) The test of the training found that the pre and the post results were at the averages of 7.75 and 17.34 respectively and the comparison of the points was different with statistical significance of 0.01. 4) The estimation and development were as follows. (1) The estimation of understanding showed that the learning management based on the philosophy of sufficiency economy for increasing the inquisitive characteristics of the students was at a high average level. (2) The estimation of practical skills was at a high average level. (3) The expressions of the students' behavior based on the philosophy of sufficiency economy was at a high average level. (4) The inquisitive characteristics of the students was at a high average level. (5) The lesson learned visualizing of the model presented that the students should be provided with various sources of knowledge that emphasized on the philosophy of sufficiency economy according to the students' needs and the teachers were supposed to behave well in order to be the good examples for the students.

Keywords: Philosophy of Sufficiency Economy, Inquisitive Characteristics

บทนำ

จากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้ทรงพระกรุณาพระราชทานแนวพระราชดำริ ทฤษฎีใหม่ (New Theory) หลักการสำคัญของทฤษฎีใหม่ คือ การบริหารจัดการที่ดินและน้ำเพื่อการเกษตรในที่ดินขนาดเล็กเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นระบบการผลิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการพึ่งตนเองอย่างมีอริยภาพมีการวางแผนอย่างเป็นระบบเป็นขั้นตอน มีการใช้วิธีคำนวณตามหลักวิชาการ เน้นการมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม หลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วยหลัก 3 ห่วง ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2557 : 3)

โรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ยึดหลักการจัดการศึกษาเพื่อการศึกษาตลอดชีวิต ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญ คือ การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางในการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การทำให้นักเรียนและครูรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะให้นักเรียนมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิด ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน รู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน
2. เพื่อสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)
4. เพื่อประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการวิจัยเป็นแนวทางต่อฝ่ายบริหารสถานศึกษาในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ที่จะใช้ในการวางแผนพัฒนางานบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
2. ครู ผู้บริหารสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาและได้รับการพัฒนาความสามารถของตนเอง พัฒนาความรู้ วิธีสอนที่หลากหลายตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนเพื่อให้ผลที่ได้มาลงสู่ผู้เรียน
3. นักเรียนมีทักษะการแก้ปัญหาการเรียน โดยนักเรียนนำความรู้จากวิชาหนึ่งไปบูรณาการแก้ไขปัญหาในอีกวิชาหนึ่ง
4. ผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับบริบทของสังคมและความต้องการของชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง / กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเปิดตารางของ Krejcie & Morgan ประกอบด้วย ครู จำนวน 32 คน นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 169 คน

กลุ่มเป้าหมายการถอดบทเรียน จำนวน 20 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 3 คน ครูผู้สอน/หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 8 คน ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 3 คน. นักเรียน จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ แบบทดสอบ แบบประเมินความรู้ความเข้าใจ แบบประเมินทักษะความสามารถในการปฏิบัติ แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน แบบประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ และการถอดบทเรียน วิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติ t – test (dependent) การวิเคราะห์เนื้อหา และการถอดบทเรียน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การวิจัย (Research : R₁) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการบริหารจัดการ การศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

ระยะที่ 2 การพัฒนา (Development : D₁) การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

ระยะที่ 3 การวิจัย (Research : R₂) การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

ระยะที่ 4 การพัฒนา (Development : D₂) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

สรุปผลการวิจัย

1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการ ควรเร่งพัฒนางานวิชาการโรงเรียนก่อนอย่างอื่น เพราะต้องการให้นักเรียนได้รับการพัฒนาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนให้ดีขึ้น

2) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนใช้รูปแบบ "3’PCT Model" ประกอบด้วย การวางแผน การมีส่วนร่วม การแก้ไขปัญหา ความสามารถในการปฏิบัติ และถ่ายทอดความรู้

3) การทดลองใช้ โดยการจัดอบรม พบว่า การทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.75 และ 17.34 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนน พบว่ามีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4) การประเมินผลและปรับปรุงรูปแบบ พบว่า

(1) ประเมินความรู้ความเข้าใจ การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

(2) ประเมินทักษะความสามารถในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

(3) ระดับพฤติกรรมนักเรียนที่แสดงออกบนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

(4) คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

5) การถอดบทเรียน นักเรียนควรได้รับการจัดการเรียนจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย มุ่งดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คำนึงถึงความต้องการของนักเรียนเป็นสำคัญ โดยครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีกับนักเรียน

อภิปรายผล

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

จากการวิเคราะห์ความต้องการในการบริหารจัดการศึกษา ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนพบว่า ควรมีแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น โดยจัดหาวิทยากรหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่มาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งควรมีการนำเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ควรมุ่งให้ความสำคัญด้านการศึกษาก่อเป็นรากฐานการพัฒนาในทุกด้าน โดยใช้แนวทางการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร นำมาประยุกต์เป็นแนวทางในการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน ควรมีรูปแบบในการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม โดยสร้างรูปแบบ หรือที่เรียกว่า Model ในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

2. การสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

การออกแบบรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน จากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานและความต้องการในการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน พบว่า ควรเร่ง

พัฒนาการสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ควรมีแนวทางในการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น โดยจัดหาวิทยากรหรือแหล่งเรียนรู้ที่มีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่มาพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา อีกทั้งควรมีการนำเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ควรมุ่งให้ความสำคัญด้านการศึกษาคือเป็นรากฐานการพัฒนาในทุกด้าน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์องค์ประกอบในแต่ละขั้นตอนขึ้นเป็นร่างโครงร่างรูปแบบแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องและความเหมาะสม พบว่า ระดับความสอดคล้องและระดับความเหมาะสมของรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปปรับแก้ไขรูปแบบเพิ่มเติม พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสมสามารถนำไปทดลองใช้ได้ จากนั้นผู้วิจัยได้นำร่างรูปแบบมาปรับปรุง แก้ไขขั้นตอนย่อยให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นแล้วจึงนำไปทดลองใช้รูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤตินันท์ สมุทรทัย (2555 : 70) ที่วิจัยนำร่องพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ 21 ที่สรุปผลขั้นตอนของการพัฒนารูปแบบ เมื่อพัฒนาเสร็จแล้วได้นำไปปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญจนได้รูปแบบที่มีเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มทดลองแล้วจึงได้ทำมาใช้เป็นเครื่องในการทดลองต่อไป

องค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ใช้รูปแบบ 3 PCT Model ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ

1) การวางแผน (Planning : P) หมายถึง การประชุมชี้แจง กระบวนการกำหนดเป้าหมาย และกลยุทธ์ขององค์การเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และการกำหนดแผนย่อยเพื่อประสานงานของการพัฒนาการศึกษาโดยรวม เป็นการตัดสินใจล่วงหน้าเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษาในอนาคต การคัดกรองระดับความรู้ความสามารถ ทักษะที่สำคัญเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ เพื่อจัดกลุ่มครูและเลือกวิธีการนิเทศที่เหมาะสมกับกลุ่มครูแต่ละกลุ่ม โดยใช้การสนทนากลุ่มและแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) การวางแผนช่วยกำหนดมาตรฐานในการควบคุม การกำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการบริหารงาน ช่วยให้ผู้บริหารเปรียบเทียบกับปฏิบัติงานจริงได้ แผนงานจะทำให้มีมาตรฐานในการควบคุม

(1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)

2) สำรวจความต้องการของครู ผู้ปกครองและชุมชน ในการกำหนดแนวทางการจัดการเรียนการสอน

(3) มีการวิเคราะห์บริบทของชุมชนในการจัดการศึกษา

(4) เปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้แสดงความคิดเห็น

(5) มีส่วนร่วมในการจัดทำ การปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

2) การมีส่วนร่วม (Participation : P) การเปิดโอกาสให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น บุคลากรในชุมชนได้มีส่วนร่วมในการคิด ริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ของโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมใน

การจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกันของทุกฝ่าย นับตั้งแต่การแสดงความคิดเห็น การวางแผน การดำเนินการและการแก้ไขปัญหา ตลอดจนการควบคุม กำกับ ติดตามและประเมินผล เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3) การแก้ไขปัญหา (Problem Solving : P) หมายถึง การเจาะลึกถึงปัญหา โดยใช้แนวทางแก้ปัญหอย่างเป็นระบบ ด้วยการวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนแบบโครงการ (1) แนวคิดพื้นฐาน เปลี่ยนแนวคิดจากเรียนรู้โดยการฟัง ตอบให้ถูกกลายเป็นการถาม และแสวงหาคำตอบจากการสืบค้นข้อมูล การทดลอง การวิเคราะห์ข้อมูล (2) เป้าหมาย เปลี่ยนเป้าหมายจาก การเรียนรู้โดยการจำ การทำ การใช้ กลายเป็นการคิด การค้นหา แสวงหาแนวทางแก้ไขจากการจัดกระทำข้อมูล (3) วิธีสอน เปลี่ยนวิธีสอนจากการเรียนรู้โดยการบรรยาย ท่องจำกลายเป็นการให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ต่างๆ (4) บทบาทผู้สอน เปลี่ยนบทบาทผู้สอนจาก การเป็นผู้ปฏิบัติเอง กลายเป็นการจัดการให้ผู้เรียนปฏิบัติ

4) ความสามารถในการปฏิบัติ (Capability : C) การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการ การศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อมุ่งให้นักเรียนใช้เงื่อนไขความรู้ มีทักษะการ แสวงหาความรู้ ประกอบด้วย (1) ความอยากรู้อยากเห็น เป็นการพัฒนาความรู้ การค้นหาความรู้ตามที่รับ มอบหมาย ทำให้งานไม่คั่งค้าง (2) ความตั้งใจอย่างมีสติ การมีใจใส มีจิตใจจดจ่อต่อการเรียนหรืองานที่ ได้รับมอบหมาย รับผิดชอบบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ (3) กล้าคิดริเริ่ม การนำเสนอ ความคิดเห็น ความรู้สึกนึกคิด เปิดเผยให้ผู้อื่นได้รับรู้ และการแสดงออกทางความคิดที่ผ่านการสังเคราะห์องค์ความรู้อย่าง ลุ่มลึก (4) ความเพียรพยายาม ความมุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ในการศึกษา หาความรู้ (5) การศึกษาค้นคว้าด้วย ตนเอง การค้นคว้าหาความรู้ และสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้อาจจะมาจากการคิด การศึกษา การทดลอง การค้นคว้า

5) ถ่ายโยงความรู้ (Transportation: T) การส่งเสริมให้นักเรียนนำสิ่งที่เรียนรู้มาแล้วมาใช้ แก้ปัญหาการเรียน นักเรียนนำความรู้จากวิชาหนึ่งไปบูรณาการแก้ปัญหากับอีกวิชาหนึ่ง หรือการนำความรู้จาก ประสบการณ์ต่างๆ ของตนเองไปขยายผลกับเพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ เพื่อเพิ่มความหมายหลายทางความคิด

เงื่อนไขการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ ส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ไปใช้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่ เรียนรู้ของนักเรียน ที่พัฒนาขึ้นนี้เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่างๆ ในการพัฒนาการจัด การศึกษาของโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่ง โรงเรียนอื่นๆ สามารถนำรูปแบบไปใช้ ต้องทำการประยุกต์ให้เหมาะสมกับศักยภาพและความพร้อมของ โรงเรียนต่อไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขในการนำรูปแบบไปใช้ ดังนี้ ผู้ที่เกี่ยวข้อง ต้องมีความตระหนักและเห็น ความสำคัญของผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนที่ต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาห้องเรียนมาตรฐาน อย่างแท้จริง ต้องปฏิบัติจริงตามกระบวนการ และบทบาทอย่างเป็นรูปธรรม โดยอาศัยการนิเทศกำกับติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานการ โรงเรียนต้องกระจายอำนาจการบริหารงานแก่ครูและบุคลากรทางการ ศึกษา นักเรียน และชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน ปฏิบัติและตัดสินใจอย่างแท้จริง โรงเรียนต้องบริหาร

จัดการตนเองให้มีความคล่องตัว ยืดหยุ่น มีอิสระในการวางแผน ปฏิบัติ พัฒนาและแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง อย่างเป็นระบบ โรงเรียนต้องส่งเสริมให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ และส่งเสริมให้ ชุมชนเห็นความสำคัญร่วมกันในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

การประเมินความเหมาะสมของการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตาม แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ตามรูปแบบ 3 PCT Model ผู้วิจัยอภิปรายตาม องค์ประกอบรูปแบบ 5 องค์ประกอบ ในประเด็นต่างๆ โดยสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน สอบถาม ความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะ ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ในภาพรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายด้าน พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์สอดคล้อง ส่งเสริมซึ่งกันและกัน มุ่งพัฒนาครูให้มี ศักยภาพการจัดการเรียนรู้มุ่งพัฒนาครูผู้เรียนและกระบวนการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครู ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน มีขั้นตอน ครบถ้วน เหมาะสมและสอดคล้องต่อเนื่องกัน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ ดำเนินการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงาน มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้ กำหนดนโยบายการจัดการ เรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เป็น นโยบายสำคัญของโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ทำการพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากร ทั้งผู้บริหาร ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน และนักเรียน และส่งเสริมให้ปฏิบัติ ตนตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากิจการตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดทำ ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผน กลยุทธ์ และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของสถานศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการ ดำเนินการ ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอนการ ดำเนินการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จงกลนีย์ โรจน์บุรีจินดา (2561 : 68) ได้พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม พหุวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น จากการ พัฒนาการจัดกิจกรรมพหุวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางการพัฒนาโรงเรียน พอเพียงท้องถิ่น โรงเรียนมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนในสถานศึกษา โดยให้ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่น ความเป็นไทย และการมีส่วนร่วมในการ พัฒนาชุมชน โดยให้ ความสำคัญกับความเป็นท้องถิ่น ความเป็นไทย และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา

การสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อยืนยันรับรองรูปแบบการจัด การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ตามรูปแบบ “3 PCT Model”

1. ด้านการวางแผน (Planning: P) กำหนดให้มีการสอบถามความต้องการกับผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียถึงความต้องการพัฒนาการจัดการศึกษาในแง่มุมต่างๆ ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหาสาระตามหลักสูตร ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 สร้างครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ การใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์สู่ การปฏิบัติในชั้นเรียน และสร้างให้ครูมีความสามารถในการวิเคราะห์และกำหนด กิจกรรมการเรียนรู้ได้เหมาะสม ครูมีทักษะความรู้ในมิติของการสอนด้วยเทคนิค วิธีการสอนที่หลากหลาย

2. การมีส่วนร่วม (Participation : P) ด้านการเล็งดูในฐานะผู้ปกครองควรจัดระบบ การทำงานให้เข้มแข็งและมีความสามัคคีกันไม่ว่าจะเป็นฝ่ายผู้ปกครองฝ่ายบุคลากรของโรงเรียน มุ่งให้ชุมชนและภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทั้งการเชิญมาบรรยายให้ความรู้ แนวทางการดำเนินชีวิตตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สาธิตการผลิตผลิตภัณฑ์ต่างๆ และแปรรูปสินค้าในชุมชน การแสดงความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครองนักเรียน แสดงความคิดเห็นผ่านการตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณากำหนดเป้าหมายการพัฒนา

3. การแก้ไขปัญหา (Problem Solving : P) ควรมุ่งส่งเสริม การจัดการเรียนรู้โดยใช้ การวิจัยเป็นฐาน เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษา วิธีการแสวงหาความรู้ ด้วยตนเอง ผู้สอนควรแนะนำ และฝึกนักเรียนให้สามารถแสวงหาความรู้ได้อย่าง เป็นระบบทั้งจากเอกสารและแหล่งเรียนรู้อื่นๆ ทั้งสนับสนุนให้มีแหล่งเรียนรู้พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการ ศึกษาค้นคว้าของนักเรียน การใช้กระบวนการวิจัยมาจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ที่สำคัญคือ การกระตุ้นนักเรียนให้มี ความสงสัยให้มีความกระตือรือร้น ครูต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสงสัยใคร่รู้ให้มากที่สุด

4. ความสามารถในการปฏิบัติ (Capability : C) ควรมีการจัดการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการจัดการเรียน การสอนเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน มุ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการเรียนการสอนตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีกระบวนการฝึกทักษะโดยการปฏิบัติจริง

5. ถ่ายโยงความรู้ (Transportation : T) มุ่งการสอนให้นักเรียนมีจิตสาธารณะ มีความสามารถในการใช้ทักษะความมีเหตุผล เพื่อถ่ายโยงการเรียนรู้จากการเรียนวิชาหนึ่ง ไปประยุกต์ใช้กับการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ นักเรียนการถ่ายโยงความรู้และทักษะจากสถานการณ์ในการแก้ปัญหาหนึ่งไปยังสถานการณ์อื่น

3. การทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)

ผู้วิจัยได้จัดอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มุ่งหวังให้ครูมีการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้ประเมินโดยใช้แบบทดสอบก่อนการจัดอบรม เรื่อง การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ แล้วนำคะแนนมาเปรียบเทียบกับ การทดสอบหลังการจัดอบรมการนำแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้สถิติ $t - test$ แบบ dependent พบว่าการทดสอบความรู้ก่อนและหลังการอบรมอบรม การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 7.75 และ 17.34 ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนเฉลี่ยก่อนและหลังการอบรม พบว่ามีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.01 โดยคะแนนหลังการอบรมสูงกว่าก่อนการอบรมสอดคล้องกับนักวิชาการทางการศึกษาได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ กานต์ บุรณพิริยะพงศ์ (2561 : 104) ได้พัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ทั้งการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งการส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ได้แก่ การวิจัยในชั้นเรียน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน ปลูกฝังความคิดอย่างมีวิจารณญาณและความคิดสร้างสรรค์แล้วยังต้องเน้นในเรื่องการจัดการความสลับซับซ้อน และการจัดการความเสี่ยง

การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ณ ห้องประชุม โรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์)

สรุปข้อมูลจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ดังนี้ การพัฒนาระบบการศึกษาไทยบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ควรมุ่งไปสู่การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่มีการบูรณาการความรู้ทั้งเนื้อหา วิธีการ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ซึ่งไม่จำเป็นต้องจำกัดอยู่เฉพาะในระบบโรงเรียนแบบเดิม แต่ควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการสร้างวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายและต่อเนื่องตลอดชีวิตให้เกิดขึ้น ในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น ต้องพัฒนาที่ครูก่อนเป็นอันดับแรก เพราะครูถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และปลูกฝังสิ่งต่างๆ ให้แก่เด็ก ดังนั้นจึงควรส่งเสริมครูให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแท้จริงก่อน เพราะเมื่อครูเข้าใจ ครูก็จะได้เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กได้ ครูจะสอนให้เด็กรู้จักพอ ครูจะต้องรู้จักพอก่อน โดยอยู่อย่างพอเพียง และเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ต้องมีสติในการเลือกรับข้อมูลต่างๆ ที่เข้ามา รู้จักเลือกรับ และรู้จักต่อยอดองค์ความรู้ที่มีอยู่ หมั่นศึกษา เพิ่มพูนความรู้ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน ไม่ก้าวกระโดด ในการ เลือกรับข้อมูลนั้น ต้องรู้จักพิจารณาอย่างเป็นขั้นเป็นตอน รู้จักแก้ไขปัญหอย่างเป็นขั้นเป็นตอน ประเมินความรู้และสถานการณ์อยู่ตลอดเวลา จะได้รู้จัก และเตรียมพร้อมที่จะรับมือกับสภาพ และผลจากการ เปลี่ยนแปลงในมิติต่างๆ ได้อย่างรอบคอบและระมัดระวัง

เป้าหมายสำคัญของการขับเคลื่อน คือ การทำให้นักเรียนรู้จักความพอเพียง ปลูกฝัง อบรม บ่มเพาะ ให้เด็กมีความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม โดยสอดแทรกแนวคิดปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร สาระเรียนรู้ต่างๆ เพื่อสอนให้เด็กรู้จักการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุล ตาม แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อม และเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมค่านิยม ความเป็นไทย ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงต่างๆ รู้ว่าตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ของโลก การกระทำใดๆ ย่อมมีผลและเชื่อมโยงกับสภาพแวดล้อมของโลก ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นสำคัญ คือครูจะต้องรู้จักบูรณาการเรียนการสอนให้เด็กและเยาวชนเห็นถึงความเชื่อมโยงในมิติต่างๆ ทั้งด้าน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ ซึ่งความเป็นองค์รวมนี้อาจเกิดขึ้นได้ ครูต้องโดยใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน

4. การประเมินผลการทดลองและปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

1) การประเมินความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า บวกที่มากของรายได้และรายจ่ายของตนเองและครอบครัว เช่น ทำบันทึกรายรับ รายจ่ายของตนเอง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้กำหนดให้มีการนำแนวทาง การเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนมีการทำบันทึกรายรับ รายจ่ายของตนเอง เพื่อทราบว่าตอนนี้ นักเรียนมีรายรับมากกว่ารายจ่าย หรือรายรับน้อยกว่ารายจ่าย และเพื่อทราบว่าค่าใช้จ่ายมาจากส่วนไหนมากที่สุด เป็นการฝึกวินัย และใช้ในการวางแผนการเงิน ถ้านักเรียนอยากมีเงินใช้ต้องมีวินัยในการออมและบริหารเงิน เมื่อเราทำบัญชีรายรับรายจ่าย เราจะรู้สถานะการเงินของตัวเอง จัดการรายจ่ายได้ดีขึ้น และเข้าใจบริบทการใช้จ่ายของตัวเอง ซึ่งจะส่งผลให้อยากเก็บเงิน และบริหารเงินให้งอกเงยอย่างดี และเหมาะสมที่สุดอย่างสม่ำเสมอ ทำให้เราเกิด วินัย ทางการเงินที่ดีอย่างไม่รู้ตัว สอดคล้องกับงานวิจัย พิมพ์รัก พุ่มเจริญ (2559 : 57) ได้วิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรจัดทำบัญชีรายรับรายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้ เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม จากการศึกษาพบว่า การที่เกษตรกรได้จัดทำบัญชีรายรับรายจ่าย ทำให้ทราบข้อมูลด้านการเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยแยกเป็นหมวดหมู่ ช่วยฝึกความมีระเบียบของตน ลดสิ่งฟุ่มเฟือย รู้จักอดออมและมีความระมัดระวังเรื่องการใช้จ่ายมากขึ้น รู้คุณค่าของเงิน และทำเป็นประจำจนติดเป็นนิสัยและสามารถเก็บออมเพื่ออนาคตของตนและครอบครัวได้

2. ผลการประเมินทักษะความสามารถในการปฏิบัติ ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก พิจารณา พบว่า การส่งเสริม นักเรียนเกิดทักษะการแสวงหาความรู้และเกิดการเรียนรู้ที่คงทนมากยิ่งขึ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเช่นนี้เพราะในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ได้นำ แนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน มาใช้ ประกอบด้วย 3 ห่วง 2 เงื่อนไข ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน และอยู่ภายใต้เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม โดยเฉพาะ เงื่อนไขความรู้ ที่

มุ่งให้นักเรียนได้ใช้ ทักษะการแสวงหาความรู้ ด้วยความเพียรพยายาม มุ่งมั่น ขยันขันแข็ง ในการศึกษา หาความรู้ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และสามารถสร้างความรู้ใหม่เพิ่มเติมได้อาจจะมาจากการคิด การศึกษา การทดลอง การค้นคว้า หรือปฏิบัติด้วยตนเอง แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่ซึ่งสัมพันธ์กับความรู้เดิมที่มีอยู่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชำนาญ บุญวงศ์ (2557 : 90) ได้วิจัยการพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา จากการวิจัยพบว่า องค์ประกอบรูปแบบมี 4 ด้าน คือ ด้านกระบวนการบริหารงานวิชาการ ด้านภาวะผู้นำ ด้านการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาและด้านการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งในการจัดการศึกษาได้ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรอบรู้เกี่ยวกับ วิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้น มาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นตอนปฏิบัติคุณธรรม ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความอดทน มีความเพียรใช้สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา และการดำเนินชีวิต ส่งเสริมนักเรียนได้มีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม จากการเรียนรู้แบบโครงการ การเรียนรู้แบบบูรณาการ และการเรียนรู้แบบกระบวนการกลุ่มร่วมมือ

3. ผลการประเมินพฤติกรรมนักเรียนที่แสดงออกบนฐานหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ใช้ทรัพยากรส่วนรวมอย่างประหยัด คุ่มค่า และเก็บรักษาดูแลอย่างดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้เพราะ โรงเรียนเทศบาล 5 (กระต่ายไทยอนุเคราะห์) ได้ดำเนินงานต่างๆ โดยสอดคล้องกับ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งการดำเนินงานสวนเศรษฐกิจพอเพียง นำคณะครูศึกษาดูงานโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวเพื่อนำไปรับประทานในครัวเรือน ได้แก่ ถั่วแขก ผักบุ้ง เห็ดภูฐาน และต้นอ่อนทานตะวัน ทำปุ๋ยหมักจากซากพืชซากสัตว์ และนำปุ๋ยหมักไปใช้ในแปลงเกษตรพอเพียง คัดแยกขยะเป็น 4 ประเภท ได้แก่ ขยะอินทรีย์ ขยะรีไซเคิล ขยะอันตราย และทั่วไป แล้วนำขยะที่ใช้ประโยชน์ได้ไปสร้างสื่อนวัตกรรม รวมถึงจำหน่ายสร้างรายได้ นำเศษอาหารมาทำน้ำหมักชีวภาพสำหรับใช้ปรับสภาพความเป็นกรด ด่างในดิน ช่วยในการเจริญเติบโตของพืช อีกทั้งโรงเรียนเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งศึกษาดูงานเศรษฐกิจพอเพียงแก่สถานศึกษาอื่นๆ อีกทั้งโรงเรียนได้จัดหาภูมิปัญญาท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ทางด้านเศรษฐกิจพอเพียง คืออย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวทางของ สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ (2557 : 3) กล่าวถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตาม หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สืบสานวัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ภูมิปัญญาภูมิใจในความเป็นไทย

4. ผลการประเมินคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ศึกษา ค้นคว้า แสวงหาความรู้เกี่ยวกับประเด็นที่เลือกจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ที่เป็นเช่นนี้เพราะ ในการเรียนรู้จากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เน้นการส่งเสริมให้นักเรียน เรียนรู้โดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล และการใช้เงื่อนไขความรู้ โดยส่งเสริมให้นักเรียนมีเหตุผลใน

การตัดสินใจซื้อของใช้ เมื่อมีความจำเป็นเท่านั้น และส่งเสริมให้นักเรียนเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียก่อนตัดสินใจซื้อทุกครั้ง

5. ผลการถอดบทเรียนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน

การจะบริหารงานสถานศึกษาให้ได้ผลดีต้องดำเนินการเป็นขั้นตอน คือ ต้องมีการประชุมก่อนเริ่มงาน แล้วแต่งตั้งผู้รับผิดชอบ มีการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการว่าเป็นอย่างใดและจะพัฒนาสถานศึกษาสู่เป้าหมายอย่างไรซึ่งต้องกำหนดร่วมกัน จะทำให้ร่วมดำเนินการบริหารไปด้วยดี ในการปฏิบัติทุกครั้งทุกอย่างต้องดำเนินการเป็นขั้นตอนแบบ PDCA มีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติ การนำไปใช้จริงเพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนางานจึงจะประสบผลสำเร็จ อีกทั้งการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจะมีการประชุมคณะกรรมการและผู้ที่เกี่ยวข้องเสนอความคิดเห็นในการวางแผนและจัดทำหลักสูตรโดยครูจะเสนอในส่วนหลักสูตรสถานศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระ ชุมชนก็จะเสนอในด้านหลักสูตรท้องถิ่นแล้วนำมาบูรณาการเข้ากับ 8 กลุ่มสาระโดยคำนึงถึงความต้องการของชุมชนเป็นสำคัญว่าต้องการให้จัดทำหลักสูตรไปในทิศทางใด อีกทั้งในการบริหารแบบมีส่วนร่วมและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา พบว่า สภาพชุมชนรอบๆ โรงเรียนมีหลายหมู่บ้าน นักเรียนย่อมมาจากหลากหลายชุมชน การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องทำกิจกรรมเพื่อการจัดการเรียนการสอนส่งเสริมและพัฒนาให้มีการบริหารแบบมีส่วนร่วมและน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีหลักสูตรสถานศึกษาที่ต้องการเพิ่มเติมอะไรบ้าง ซึ่งสรุปว่าชุมชนร่วมดำเนินการในหลักสูตรเพิ่มเติม คือ ได้กำหนดเป็นหลักสูตรท้องถิ่นโดยชุมชนจะเป็นหลักในการดำเนินการ ซึ่งมีการผลิตน้ำยาล้างจาน ยาสระผม การผลิตปุ๋ยชีวภาพ น้ำหมักชีวภาพ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนมาเป็นวิทยากร

แนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน ควรมุ่งส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนรู้โดยฝึกทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ การเผชิญสถานการณ์ และการปฏิบัติจริง โรงเรียนควรให้องค์ความรู้แก่ครูผู้สอนในเรื่องการส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน ให้ครูได้ทดลองกิจกรรมประกอบการสอน การฝึกกระบวนการคิด อีกทั้งควรมุ่งจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องควรมีกิจกรรมในด้านการค้นคว้า การแสวงหา การนำเสนอเรื่องราว ทำกิจกรรมหนังสือเล่มเล็กควรมีกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มอบหมายให้ครูได้จัดกิจกรรมรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดของโรงเรียน พัฒนาสื่อ ICT ของโรงเรียนควรจัดกิจกรรมหลากหลายนอกเหนือการเรียนการสอน จัดแหล่งเรียนรู้ให้หลากหลาย จัดกิจกรรมมีเวทีให้ผู้เรียนได้แสดงออกถึงความสามารถ อีกทั้งนักเรียนควรได้รับประสบการณ์ตรง สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นักเรียนฝึกปฏิบัติจนค้นพบความถนัดและวิธีการของตนเอง นักเรียนเลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของตนเองอย่างมีความสุข การเรียนแบบกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มแต่ละคนแบ่งคะแนนจากคะแนนที่ได้จากผลงานของกลุ่มแก่สมาชิกแต่ละคนของกลุ่มกันเองโดยแบ่งตามสัดส่วนของงานที่แต่ละคนทำให้กับงานนี้ นักเรียนบางคนเป็นสมาชิกกลุ่มทั้งที่ แทบไม่ได้ช่วยทำอะไรเลย แต่เมื่อต้องแบ่งคะแนนให้นักเรียนคนที่ไม่ค่อยได้ทำงาน เพื่อนๆ มักไม่แบ่งคะแนนให้พวกนี้สูงนัก อีกวิธีหนึ่งคือตอนนำเสนอผลงาน หากผู้สอนสุ่มเลือกสมาชิกกลุ่มให้นำเสนอส่วนของโครงงานหรือการแก้ปัญหาบางส่วน โดย

ทุกคนจะได้เกรดเดียวกันหมดจากคำตอบหรือการนำเสนอของนักเรียนที่ถูกสุ่มให้ตอบคนนั้น ดังนั้น นักเรียนที่เก่งของกลุ่มต้องพยายามให้สมาชิกทุกคนเข้าใจงานที่ทำและการแก้ปัญหาอย่างดีและเขามักจะไม่ยอมให้คนที่ชอบโดยสารฟรีใส่ชื่อในผลงานแล้วเสี่ยงที่จะถูกสุ่มเลือกเป็นผู้นำเสนอผลงาน”

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยควรกำหนดเป็นนโยบายในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยใช้การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นนโยบายของโรงเรียน
2. ควรส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารในสถานศึกษา ให้มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาสมรรถภาพการจัดการเรียนรู้ของครูตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะใฝ่เรียนรู้ของนักเรียน เช่น จัดสัมมนาแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างหน่วยงานต่างๆ
3. ผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนในสังกัดเทศบาลเมืองกาญจนบุรี ต้องเห็นความสำคัญมุ่งมั่นในการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาอย่างแท้จริง
4. ครูต้องเร่งพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถในด้านการถ่ายทอดความรู้ การใช้เทคนิควิธีการใหม่ๆ ที่น่าสนใจอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

- กานต์ บุณศิริพงษ์. (2561). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการแบบมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ของครูโรงเรียนเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์*. สุโขทัย : โรงเรียนเทศบาลสวรรคโลกประชาสรรค์ สังกัดเทศบาลเมืองสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย.
- จกกลนีย์ โรจน์ภูริจินดา. (2561). *รูปแบบการจัดกิจกรรมพหุวัฒนธรรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะพอเพียงตามแนวทางการพัฒนาโรงเรียนพอเพียงท้องถิ่น สำหรับนักเรียนโรงเรียนเทศบาลวัดเกตการาม*. เชียงใหม่ : จังหวัดเชียงใหม่ สังกัดเทศบาลนครเชียงใหม่.
- ชำนาญ บุญวงศ์. (2557). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพโดยยึดหลักภาวะผู้นำและการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พิมพ์รัก พุ่มเจริญ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของเกษตรกร และแนวทางในการส่งเสริมให้เกษตรกรมีการจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่เหมาะสม*. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ฤตินันท์ สมุทรทัย. (2555). *การวิจัยนาร่องการพัฒนาหลักสูตรการผลิตครูสำหรับศตวรรษที่ 21*. เชียงใหม่ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย. (2557). *เศรษฐกิจพอเพียง*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

สำนักทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (2557). *เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัย เศรษฐกิจพอเพียง.